

Światowy dzień wróbla 2023

---

20 marca obchodzimy Międzynarodowy Dzień Wróbla. To doskonała okazja, aby uświadomić sobie, że liczebność populacji tych niezwykle lubianych ptaków drastycznie spadła. Według Monitoringu Pospolitych Ptaków Lęgowych obecnie w Polsce żyje około 6,5 miliona par wróbli.

Wróbel w kulturze

Wróbel od dawna cieszy się ludzką sympatią, o czym świadczy np. popularny wierszyk o Wróbelku-Elementku czy nadawana niegdyś w telewizji wieczorynka „Przygód kilka wróbla Ćwirka”. Krótki utwór literacki poświęcił wróblowi również Konstanty Ildefons Gałczyński, który w wierszu „O wróbelku” pisał: „Wróbelek jest mała ptaszyna,/ Wróbelek istotka niewielka,/ (...) / Lecz nikt nie popiera wróbelka”. Dołączamy się do głosu Poety i zachęcamy do pomagania wróblom, a impulsem niech staną się spotkania z tymi ptakami w czasie IV Zimowego Liczenia Ptaków w Parkach i Ogrodach.

Skąd przybyły do nas wróble

Wróbel *Passer domesticus* najprawdopodobniej przybył do nas z **południowo-zachodniej Azji**, skąd wywodzi się także uprawa takich zbóż jak żyto, pszenica czy jęczmień, z którymi jest związany. Jego zasięg rozszerzał się razem z wprowadzaniem tych upraw na nowe tereny. Dodatkową rolę odegrał człowiek, a dokładnie prowadzone przez niego introdukcje. Pod koniec XIX wieku, po początkowych niepowodzeniach, introdukowanym wróblom udało się skolonizować niemal całe Stany Zjednoczone (gdzie sprowadzono je z myślą o walce z owadzimi szkodnikami oraz z przyczyn sentymentalnych – ich obecność przypominała imigrantom pozostawione w Europie ojczyzny). Kolejnymi opanowanymi przez wróbla kontynentami były Australia, Ameryka Południowa i południowa Afryka, a obecnie ptaki te można spotkać na powierzchni 2/3 lądów. Mało który ptak jest równie związany z człowiekiem – rzadko spotkamy wróble poza ludzkimi osiedlami, a opuszczenie jakiegoś miejsca przez ludzi często pociąga za sobą również zniknięcie wróbli. Czy zachowały się zachowania świadczące o egzotycznym pochodzeniu „ćwirków”? Jednym z nich jest duża wrażliwość na zimno. Już pierwsze listopadowe chłody powodują, że wróble dużo czasu spędzają siedząc nieruchomo

Życie rodzinne

Wróble są przykładnymi, wiernymi sobie przez całe życie, małżonkami, silnie przywiązanymi do miejsca lęgowego, którego samiec pilnuje nawet po śmierci samicy. W Polsce ptaki te wyprowadzają w sezonie od 3 do 4 lęgów, natomiast np. w Indiach – nawet do 12. Pisklęta karmione są głównie stawonogami (m.in. mszycami i chrabąszczami), dorosłe zaś żywią się przede wszystkim pokarmem roślinnym. Wróble bardzo chętnie jedzą ziarna zbóż, a także kiełkujące nasiona innych roślin – rzodkiewki, sałaty, szpinaku czy grochu oraz dojrzałe czereśnie i wiśnie.

Ostrożny i nieufny

Choć większości ludzi wróbel nie kojarzy się z płochliwością, jest on, wbrew pozorom, gatunkiem bardzo ostrożnym i nieufnym wobec wszelkich nowości. Jeśli np. szuflę do odśnieżania ścieżki w ogrodzie nieopatrznie postawimy koło odwiedzanego przez wróble karmnika, to przestaną one do niego przylatywać, a inne gatunki zupełnie nie zwrócą na zmianę uwagi. Kiedy jednak przestraszone wcześniej wróble zorientują się, że szufla nie stanowi dla nich zagrożenia, szybko się do niej przyzwyczajają i znów zaczną przylatywać do karmnika.

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Golik